

HALACHIC AND HASHKAFIC ISSUES IN CONTEMPORARY SOCIETY

32 - THANKSGIVING AND CHUKAT HAGOY

OU ISRAEL CENTER - FALL 2016

A] CHUKAT HAGOY & DARCHEI HA'EMORI

1. לא־תִשְׁתַּחֲוּהוּ לֵאלֹהֵיהֶם וְלֹא תַעֲבֹדוּם וְלֹא תַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיהֶם כִּי הָרַס תְּהָרִסם וְשִׁבַּר תִּשְׁבַּר מִצְבֹּתֵיהֶם

שמות כג:ד

In addition to the prohibition of idolatry, the Torah adds a prohibition against acting in the way those nations act.

2. וְלֹא מִדְרָכֵי הָאֻמּוֹרִי - חִינֵה מִדְרָכֵי הָאֻמּוֹרִי לְחֹשׁ לֵלֵךְ תַּעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיהֶם (שמות כג)

רש"י עבודה זרה יא.

Rashi identifies this verse as the source for the issur of 'darchei ha'emori'.

3. אֵילֹו דְבָרִים מִדְרָכֵי הָאֻמּוֹרִי - הַמְסַפֵּר קוּמִי, וְהַעוֹשֶׂה בְלִרְיָתוֹ, וְהַמְגַבֵּה לְגוּדְגָדוֹן, וְהַמְגוֹרֶרֶת בְּנֵה בֵּין הַמַּתִּים, וְהַקּוֹשֵׁר מְטוּטֵלֶת עַל יָרִיכוֹ, וְחוּט אָדוּם עַל אֲצָבָעוֹ, וְהַמּוֹנֵה וּמְשַׁלֵּךְ צְרוּרוֹת לַיָּם אוֹ לְנַהַר - הֵרִיזָה מִדְרָכֵי הָאֻמּוֹרִי

תוספתא שבת פרק ו הלכה א

The Tosefta brings a list of practices which are prohibited as 'darchei ha'emori' - including specific haircuts that the non-Jewish world adopts, and various superstitious practices of the non-Jewish nations.

4. כַּמַּעֲשֶׂה אֶרֶץ־מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִשְׁבְּתֶם־בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ וְכַמַּעֲשֶׂה אֶרֶץ־כְּנָעַן אֲשֶׁר אֲנִי מְבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה לֹא תַעֲשׂוּ וּבַחֲקֹתֵיהֶם לֹא תִלְכוּ

ויקרא יח:ג

Another prohibition in the Torah prohibits following the 'chukot' of the nations¹

B] THE HALACHIC PARAMETERS OF CHUKAT HAGOY

5. מִתְּנִי! וְאֵלֹו אִידִיָּהוּן שֶׁל עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים: קְלֵנְדָא, וְסִטְרֵנוֹרָא, וְקִרְטִיסִים, וְיּוֹם גְּנוּסִיא שֶׁל מַלְכֵיהֶם, וְיּוֹם הַלִּידָה, וְיּוֹם הַמִּיתָה, דְּבַרֵי רַבִּי מֵאִיר; וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: כֹּל מִיתָה שִׁישׁ בַּהּ שְׂרִיפָה - יֵשׁ בַּהּ עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים, וְשִׂאֵן בַּהּ שְׂרִיפָה - אֵין בַּהּ עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים. אֲבָל יוֹם תְּגַלַּחַת זְקֵנוֹ וּבִלְוִרְיָתוֹ, וְיּוֹם שַׁעֲלָה בּוֹ מִן הַיָּם, וְיּוֹם שִׂצָא מִבֵּית הָאֲסוּרִין, וְעוֹבֵד כּוֹכָבִים שַׁעֲשֶׂה מִשְׁתָּה לְבָנו - אֵינוֹ אֲסוּר אֲלֵא אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתוֹ הָאִישׁ בְּלִבּוֹ

משנה עבודה זרה ת.

Chazal prohibit doing business with idolators in the 3 days prior to their festivals. Here, the Mishna lists those festivals and includes the day of the death of the king. R. Meir includes any festival marking the anniversary of the death. The Chachamim disagree and prohibit this only when the death was accompanied by ritual burning of the king's possessions.

6. יוֹם הַלִּידָה וְיּוֹם הַמִּיתָה. .... מְכַלֵּל דְּרַבְנָן סַבְרִי: שְׂרִיפָה חוֹקָה הִיא. וְהָא תְּנִיא: שׁוֹרְפִין עַל הַמַּלְכִים וְלֹא מִדְרָכֵי הָאֻמּוֹרִי. וְאֵין חוֹקָה הִיא, אֲנִן הִיכִי שְׂרִפִּין? וְהַכְּתִיב: וּבַחֲקֹתֵיהֶם לֹא תִלְכוּ!! אֲלֵא, דְּכ"ע - שְׂרִיפָה לְאוֹ חוֹקָה הִיא, אֲלֵא חֲשִׁיבֹתָא הִיא

עבודה זרה יא.

The Gemara asks on the opinion of the Chachamim which seems to identify the burning of the kings as a practice of non-Jewish idolatry. Yet Chazal state elsewhere that the property of deceased Jewish kings may be burned and this is NOT an expressions of Chukat Hagoy! The Gemara thus concludes that all opinions hold that burning the king's possessions is NOT Chukat Hagoy.

1. Although some Rishonim understand this to apply only to the customs of Egypt and Canaan, most understand that it applies to all non-Jewish nations.

7. הא דתניא: שורפין על המלכים ולא מדרכי האמורי. היכי שרפינן? והכתיב ובחקתיהם לא תלכו! אלא, כיון דכתיב שריפה באורייתא, דכתיב (ירמיהו לד:ה) ובמשרפות אבותיך² וגו' - לאו מינייהו קא גמרינן

סנהדרין נב"ב

Yet in Sanhedrin Chazal seem to conclude that burning the kings possessions IS, in principle, Chukat HaGoy. But since we see from Tanach that we also independently have this custom, we can conclude that we do not derive it from the non-Jews and it is thus permitted. So is the custom considered chukat hagoy or not!?

B1] THE POSITION OF TOSAFOT

8. אלא כיון דכתיב שריפה - תימא! דמשמע הכא דאע"ג דחוקה היא כיון דכתיב באורייתא שרי. וצפ"ק דמסכת ע"ז (דף יא. ושם) פריך ושריפה חוקה היא? והכתיב ובחקתיהם לא תלכו! ומסיק לאו חוקה היא. וי"ל דהתם קאמר לאו חוקה היא לשם עצודת כוכבים דאי הוי חוקה לעצודת כוכבים אפילו הוה כתוב באורייתא לא הוה מהני. אצל הכא איירי בחוק העובדי כוכבים שלא לשם עצודת כוכבים ...

תוספות שם

Tosafot point out this apparent contradiction and explain that there are in fact two types of Chukat Hagoy: (a) those based on idolatrous practices and (b) those not based on idolatrous practices.

9. ... לכך פירש ר"י דתרי גווי חוקה הוה אחד שעושיין לשם חוק לעצודת כוכבים ואחד שעושיין לשם דעת הכל ושטות שלהם ...

תוספות עבודה זרה יא. ד"ה ואי חוקה

In the parallel Tosafot in Avoda Zara they make this position clearer. The prohibition of Chukat HaGoy is either derived from (a) a non-Jewish idolatrous practice OR (b) a non-Jewish secular practice based on a foolish reason.

B2] THE POSITION OF THE RAMBAM

10. אין הולכין בחקות העובדי כוכבים ולא מדמין להן לא במלבוש ולא בשער וכיוצא בהן שנאמר ולא תלכו בחקות הגוים, ונאמר ובחקותיהם לא תלכו, ונאמר השמר לך פן תנקש אחריהם, הכל בענין אחד הוא מזהיר שלא ידמה להן. אלא יהיה הישראל מובדל מהן וידוע במלבושו ובשאר מעשיו כמו שהוא מובדל מהן במדעו ובדעותיו, וכן הוא אומר ואבדיל אתכם מן העמים, לא ילבש במלבוש המיוחד להן, ולא יגדל ציצית ראשו כמו ציצית ראשם, ולא יגלח מן הצדדין ויניח השער באמצע כמו שהן עושין וזה הנקרא ב בלורית, ולא יגלח השער מכנגד פניו מאזן לאזן ויניח הפרע מלאחריו כדרך שעושין הן, ולא יבנה מקומות כבנין היכלות של עכו"ם כדי שיכנסו בהן רבים כמו שהן עושין, וכל העושה אחת מאלו וכיוצא בהן לוקה

רמב"ם הל' ע"ז יא:א

The Rambam rules that a Jew must differ in all respects from a non-Jew - in dress, action and practice - as they differ in belief. From the wording of the Rambam it could be inferred that this Chukat HaGoy applies even where there is no idolatrous implications. However many authorities understand the Rambam to be referring only to practices with idolatrous origins.

B3] THE POSITION OF THE RAN

11. שורפין על המלכים ולא מדרכי האמורי. אינה מדרכי האמורי לחוש ללא תעשה כמעשיהם לפי שלא אסרה תורה אלא חוקות של עצודת כוכבים. אלו דברים של הכל וצטלה וכולן יש בהם לורך עצודת כוכבים. אצל דברים של טעם שרו. ושריפה על המלכים טעמא איכא - לשרוף לכבודן כלי תשמישן לומר שאין אדם אחר עשוי להשתמש בהם שגשגם צו הוא

הר"ן על הרי"ף עבודה זרה ב:

The Ran rules more leniently. His understanding is that Chukat HaGoy ONLY applies to customs rooted in idolatry. Non-idolatrous secular customs are permitted as long as they have some logical explanation.

This position is also taken by the Maharik (Shoresh 88:1)

2. בשלום תמוות וקמשרפות אבותיך המלכים הראשונים אשר היו לפניך בו שרפיך ויהי אדון יספדיך קידבר אגידתתי נאסה:

B4] THE PSAK OF THE SHULCHAN ARUCH

12. אין הולכין בחוקות העובדי כוכבים (ולא מדמין להם). (טור בשם הרמב"ם) ולא ילבש מלבוש המיוחד להם. ולא יגדל ציצת ראשו כמו ציצת ראשם. ולא יגלח מהצדדין ויניח השער באמצע. ולא יגלח השער מכנגד פניו מאוזן לאוזן ויניח הפרע. ולא יבנה מקומות כבנין היכלות ב של עובדי כוכבים כדי שיכנסו בהם רבים, כמו שהם עושים. הגב: אלא יהא מוּזְדָּל מהם צמלזשוי וצשאר מעשיו (שס). וכל זה אינו אסור אלא צדצר שנהגו צו העובדי כוכבים לשום פריעות, כגון שנהגו ללבוש מלבושים אדומים, והוא מלבוש שרים וכדומה לזה ממלבושי הפריעות. או צדצר שנהגו למנהג ולחוק ואין טעם צדצר דאיכא למיחש ציה משום דרכי האמורי ושיש צו שמן עבודת כוכבים מאבותיהם. אצל דצר שנהגו לחועלת - כגון שדרכן שכל מי שהוא רופא מומחה יש לו מלבוש מיוחד שניכר צו שהוא רופא אומן - מותר ללבושו. וכן שעושין משום כבוד או טעם אחר, מותר (מהרי"ק שוש פ"ח). לכן אמרו: שורפין על המלכים ואין צו משום דרכי האמורי (ר"ן פ"ק דעבודת כוכבים)

שו"ע יו"ד קעח סעיף א

*The Rema rules like the Ran and the Maharik. The prohibition of Chukat HaGoy applies to non-Jewish customs or practices which are either: (i) rooted in idolatry; or (ii) expressions of immodesty; or (iii) entirely irrational. However non-Jewish secular customs or practices which have a rational basis are permitted.*³

13. ... כצר כתצתי שדצרי הר"ן תמוהין וגם דצרי מהרי"ק אינן נראין ... ואף על גב שנדחקתי ליישצן אצל לדינא לא נ"ל. וכן שורפין על המלכים ודאי טעמא איכא כמ"ש הר"ן ואפ"י פריך דאלת"ה כו' אלא דודאי הכל אסור רק דוקא ללמוד מהם אסור וכמש"ש כיון דכתיב לא מינייהו גמרינן ול"ד משום דכתיב צאורייתא אלא כ"ד שביינו עושין זולתם מותר וכן צמלזשוי אצל כל שלבושין מלבוש המיוחד להם אסור וכפשט דצרי הרי"ף ...

ביאור הגר"א יורה דעה סימן קעח ס'ק ז

The Vilna Gaon rejects the psak of the Rema. He does not agree with the Ran/Maharik's reading of the sugya and rules strictly that ALL non-Jewish customs and practices are prohibited unless they have a Jewish origin or we would do them irrespective of the non-Jews.

- Many acharonim disagree with the Gr'a on this and R. Yaakov Weinberg in the Seridei Eish⁴ shows that the Gr'a argues with the majority of Rishonim, who prohibit Chukat HaGoy only when there is at least some hint of idolatry⁵.
- Additionally, the halacha⁶ prohibits a Jew from taking part in any celebration connected with actual idolatry, even if the Jew does not actually serve the idol.

C] OTHER HALACHIC AND HASHKAFIC ISSUES

- The importance of expressing hakarat hatov (in a halachically appropriate manner) to any 'malchut shel chesed' that allows Jews to live full Torah lives.
- Whether it is ever permitted to celebrate any occasion on the secular Gregorian date (eg birthdays).
- Whether it is permitted to add new celebrations to the Hebrew calendar (eg Yom Haatzmaut etc).
- Whether it is ever permitted to eat turkey even though it does not have a proper mesora.

D] THANKSGIVING

D1] HISTORICAL OVERVIEW

- Thanksgiving originates⁷ in 1621 with the Pilgrim celebration at Plymouth Plantation, Massachusetts when the colonists celebrated the survival of the harsh winter on 1620/1. The local Native America tribes taught them how to hunt turkey and plant maize and shared their bounty with the colonists.

3. It is not entirely clear which way the Shulchan Aruch rules on this. He brings the wording of the Rambam, which begs the question which way the Rambam himself would rule, especially in terms of whether Chukat HaGoy has to have some idolatrous connection. In fact, the Beit Yosef rules clearly like the Maharik. For further analysis see *Insights into Halacha - Thanksgiving: Harmless Holiday or Chukos HaGoyim*, Rabbi Yehuda Spitz - available at <http://ohr.edu/6105>, especially footnote 8.

4. New print YD 39:2, Old Print 3:93

5. One practical implication of the this machloket could be whether it is permitted to have trees in the shul on Shavuot. The Rema would permit this but the Gr'a would not - see R. Spitz's article ob cit, footnote 9.

6. Shulchan Aruch Y.D. 148:9.

7. See further historical and halachic analysis in *Thanksgiving: Secular or Religious Holiday?* Rabbi Michael Brody, Journal of Halacha Vol XXX p42.

- On July 30 1623 a second Thanksgiving celebration took place after 14-days of rain, following a nearly catastrophic drought.
- Similar local and sporadic celebrations took place throughout the 1600's.
- In 1777, during the Revolutionary War, the First National Proclamation of Thanksgiving⁸ was given by the Continental Congress, which read:

"It is therefore recommended to the legislative or executive Powers of these UNITED STATES to set apart THURSDAY, the eighteenth Day of December next, for SOLEMN THANKSGIVING and PRAISE: That at one Time and with one Voice, the good People may express the grateful Feelings of their Hearts, and consecrate themselves to the Service of their Divine Benefactor; and that, together with their sincere Acknowledgments and Offerings, they may join the penitent Confession of their manifold Sins, whereby they had forfeited every Favor; and their humble and earnest Supplication that it may please GOD through the Merits of JC, mercifully to forgive and blot them out of Remembrance; That it may please him graciously to afford his Blessing on the Governments of these States respectively, and prosper the public Council of the whole, ... to prosper the Means of Religion, for the promotion and enlargement of that Kingdom, which consisteth in Righteousness, Peace and Joy in the Holy Ghost ....."

- In 1782 John Hanson (the first President of the US under the pre-State Articles of Confederation) declared the fourth Thursday of November to be observed as Thanksgiving.

- In 1789 a resolution was proposed in Congress to

'recommend to the people of the United States a date of public Thanksgiving and prayer to be observed by acknowledging with grateful hearts the many and signal favors of Almighty God, especially by affording them an opportunity to establish a Constitution of government for their safety and happiness'

- President Washington issued the first National Thanksgiving Proclamation setting Nov 26 1789 as Thanksgiving and a national holiday, stating:

'... that we may then all unite in rendering unto Him our sincere and humble thanks for his kind care and protection of the people of this country previous to their becoming a nation; for the signal and manifold mercies and the favorable interpositions of His providence in the course and conclusion of the late war ....; for the civil and religious liberty with which we are blessed, and the means we have of acquiring and diffusing useful knowledge; and, in general, for all the great and various favors which He has been pleased to confer on us ... And also that we may then unite in most humbly offering out prayers and supplications to the great Lord and Ruler of Nations, and beseech Him to pardon our national and other transgressions ...'"⁹

- Although Washington renewed his Thanksgiving proclamation in 1795, from 1790 to 1863 there was no fixed national¹⁰ celebration of Thanksgiving.

- In 1863 President Lincoln issued a Thanksgiving Proclamation and since then Thanksgiving has been celebrated annually at the end of November.

- In 1934 President Roosevelt changed the date to the second-to-last Thursday¹¹ in November in order to increase consumer spending. This was confirmed by Congress in 1942.

- In 2013 Hallel with a beracha was said on Thanksgiving .... since it fell on Chanukah (and will not again until 2070)!

D2] IS THANKSGIVING A RELIGIOUS OR SECULAR HOLIDAY?

- Clearly, it used to be more religious and became more secular as the American people took the same path.¹²
- Who decides if it is a 'religious' day? The US Courts? Halacha? The US Courts have ruled that Good Friday¹³, Christmas and Chanukah¹⁴ are 'secular' holidays!

<p>אי יש לאסור אכילת תרנגול הודו (טורקי) ביום חגם והנה מטעם דינא דמלכותא או מטעם איבה לא ידעתי אי משום זה יש לנו למנוע מלכתוב דעת תורה ואם באמת היה בזה איסור עד כדי ירהג ואל יעבור לא היינו חוששים כלל שלהם הוא חג, והרבה חגאות יש להם וח"ו לנו לחוג בחגאות שלהם וגם מה שנוגע לתורתנו הקדושה לא חוששין לדין של דינא דמלכותא עיין ש"ך ח"מ סי' שנו"י סק"י מה שתמה על הרמ"א שם דלא אמרינן דד"מ דינא מה שהוא נגד התורה</p>	14.
---	-----

שר"ת משנה הלכות חלק י סימן קטז

R. Menashe Klein, in his teshuva on eating turkey on Thanksgiving, is very clear that Dina Demalchuta Dina and the adjudications of secular law have no bearing on the 'issur veheter' halachic status of this issue.

8. See http://www.pilgrimhallmuseum.org/thanksgiving_proclamations.htm for the full text of this and other proclamations.

9. Note that Thomas Jefferson objected strongly to the religious overtones of this proclamation!

10. Although some Southern states did mark the day, often with overtly Christian proclamations.

11. Relevant when there are 5 Thursdays in November (as in 2017).

12. As is the case with New Year's Day.

13. 673 F. Supp. 1524 (D. Haw 1987).

14. *Lynch v. Donnelly*, 465 U.S. 668 (1984); *Allegheny v. American Civil Liberties Union*, 492 U.S. 573 (1989).

- Rav Yehudah Henkin (Shu't Bnei Banim 2:30) rules that Thanksgiving is not a religious holiday, even if some individuals in America celebrate it 'religiously'. Whilst the opinion of the Vilna Gaon (see above) would certainly prohibit celebration of Thanksgiving EVEN if it is a secular holiday (since its origins are non-Jewish), Rav Henkin shows that this is not the normative halachic approach.¹⁵
- Even according to the Rema, who would permit celebration of a non-Jewish secular holiday, it would still be prohibited if rooted in 'nonsense' (חוק הבל ושטות). Some poskim (including R. Dovid Cohen) have written that celebrating specifically with turkey IS an act of nonsense and thus prohibited. Rav Henkin's view is that the turkey is merely a symbolic reminder of the gratitude and thus permitted.
- Nevertheless Rav Henkin notes that it WOULD be prohibited to celebrate thanksgiving in a non-Jewish religious manner or indeed with other non-Jews who are celebrating in a religious manner which would be prohibited in halacha (even for non-Jews).¹⁶

E] 3 CONTEMPORARY APPROACHES

E1] RAV SOLOVEITCHIK

15. דעת רבנו היתה שמוותר לאכול בשר הודו (טורקי) בסוף נובמבר ביום טנקסגיווינג, והבנו שלדעתו אין בבשר הודו בעיה של חסרון מסורה ... וכן שאין באכילתן ביום טנקסגיווינג משום חוקות הגויים. וכן שמענו שהיתה גם דעת אביו הגרמ'ס ז"ל [ועי אגרות משה שנטסתפק בזה]

נפש הרב ע' רל"א

Rav Herschel Schachter records in Nefesh HaRav that Rav Soloveitchik permitted eating turkey on Thanksgiving. In addition to the issue of Chukat HaGoy, we see also that Rav Soloveitchik did not prohibit eating turkey¹⁷ on the grounds that it lacks a proper mesorah. However, Rav Schachter adds that the view of R. Moshe Feinstein on the question of Thanksgiving was not so clear.

- Numerous talmidim of Rav Soloveitchik have confirmed that he told them there was no problem with celebrating Thanksgiving¹⁸.
- It is known that Rav Soloveitchik usually¹⁹ ended shiur early on Thanksgiving to catch an early flight back to Boston²⁰.
- Other poskim who permit eating turkey and celebrating Thanksgiving include R. Eliezer Silver, R. Ephraim Greenblat (the Rivevos Ephraim) and R. Yehuda Henkin.

E2] RAV YITCHAK HUTNER

16. על אודות שאלתך אם זה דאורייתא או דרבנן, הנה כל החקירה הזאת לא תתכן אלא אם היה הנידון ענין של חגיגה חד-פעמית. אבל מכיון שיש כאן לפנינו קביעות של חגיגה החוזרת מדי שנה בשנה, ונכללת ע"י כך במחזור השנה, הרי יש בזה ענין של מועד. והחוגג את היום הזה בעל כרחו שהוא משתתף במועד. וחידוש מועד שלא ממקורותיה של תורה - הוא מן החמורי חמורות! וכל זה היה נכון אפילו אם קביעות זו היתה של לוח שלנו, גם אז היה הענין מחמורי חמורות כנ"ל. אבל מכיון שקביעות זו היא לפי התאריך הנהוג אשר מאז ומעולם היה מנהג אצלנו להוסיף את התיבה 'למספרם' בשעת השימוש הרשמי בתאריך הנ"ל, והלא עצם קביעות התאריך לעובדא היסודות של .....²¹ הוא מתן כבוד עצום לעז, הרי מילתא דפשיטא היא לכל בן דעת, כי חגיגת מועד הקבוע לפי תאריך זה יש בו משום אביזרייהו

פחד יצחק אגרות וכתבים אות קט עמ' קצט

Rav Hutner was known by many talmidim to be against the celebration of Thanksgiving²². In this piece²³ he states that (i) fixing any new 'moed', even in the Jewish calendar, is prohibited. (This would of course apply equally to Yom Ha'atzmaut!); (ii) celebrating any occasion according to the non-Jewish Gregorian calendar is doubly prohibited and give kavod to avoda zara. He goes so far as to suggest that it is אביזרייהו דעז - an accessory to idolatry. This could apply also to birthdays and anniversaries.

15. He argues that even those who normally follow the psak of the Gr'a do so only where he argues with Acharonim but not where he argues with the majority of Rishonim. Nevertheless, some poskim (see R. Menashe Klein ob cit) do take the view of the Gr'a into account.

16. This of course begs the questions as to the halachic status of Christianity (and different types of Christianity) according to halacha. ly'h we will look at this shortly in other shiurim.

17. Although Rav Schachter is personally strict on this issue.

18. See the article by Rabbi Broyde op cit for details of the personal testimonies

19. With the known exception of the '1976 Thanksgiving Shiur' when the Rav spent around five hours (mostly in silent thought) working through one Tosafot. After the shamash had passed him multiple notes saying that he was missing his flight he responded, 'no one can leave here until we have understood what it is that Tosafot is saying'

20. I have not been able to ascertain if it is known whether Rav Soloveitchik ate turkey on Thanksgiving.

21. Ellipsis in original.

22. This was confirmed to me personally by a senior talmid of his. However Rabbi Broyde in his article ob cit relates the testimony of one talmid of Rav Hutner that he was NOT against the celebration of Thanksgiving and eating turkey - see there footnote 38.

23. Although he never explicitly mentions that it refers to Thanksgiving, the assumption is that this is his topic and the editors have referred to it in this way in the index.

- If so, is celebrating Thanksgiving prohibited as יהרג ואל יעבור - even at pain of death!?

17. תחילת דינו של אדם על ד"ת אשר בקש לדעת חו"ד העני' באחד שרוצה לפרסם שהאוכל תרנגול הודו (טוירקי בלע"ז) ביום חגם טענקסגיווינג בלע"ז הוא איסור גמור ובכלל יהרג ואל יעבור ומעכ"ת הגם שאינו רוצה להתיר מ"מ לפרסם דבר כזה במדינה חפשית וחג זה להם סמל לחירות ואנחנו נהנים מהם ואם יצא באיסור כזה יש בזה משום איבה ומראים שאין מכירין טובה ... לכן ודאי אין לבנ"י להשתתף עם עכו"ם ביום חגם זה ח"ו ואין רוח חכמים נוחה הימנו ואולי גם אסור מדאורייתא ג"כ אבל לומר דהוה בכלל איסור יהרג ואל יעבור אין לך ודו"ק.

שו"ת משנה הלכות חלק י סימן קטז

Rav Menashe Klein rules that, although according to him, it is certainly prohibited to celebrate Thanksgiving, possibly min haTorah, it is not יהרג ואל יעבור. Rav Klein actually considers that the issur may not be Chukat HaGoy, but rather joining in a non-Jewish celebration in which an avoda zara is thanked.

- Rav Avigdor Miller also prohibited celebrating Thanksgiving.
- Other poskim, whilst not explicitly prohibiting celebration, do not permit eating turkey²⁴ as this is an irrational part of the celebration.
- Nevertheless, the annual Agudas Yisrael Convention traditionally took part over the Thanksgiving weekend, with turkey on the menu. Additionally, the Ezras Torah calendar produced by Rav Yosef Eliyahu Henkin lists Thanksgiving along with other secular holidays.

E3] RAV MOSHE FEINSTEIN

- Rav Moshe has 3 teshuvot on this issue in the 8th volume of Igrot Moshe:

18. ו. אם מותר לעשות סעודה בטענקס - גיווינג, שהוא יום הודייה של הנוכרים באמעריקא
ובדבר טענקס - גיווינג, כבר כתבתי לאחד בתשובה באג"מ ח"ב דאה"ע סימן י"ג, שאין לאסור מדינא לקבוע על יום זה איזה שמחה, כסעודת בר מצוה ונישואין, אלא שבעלי נפש יש להם להחמיר. אבל לעשות שמחה וסעודה לכבוד טענקס - גיווינג, יש וודאי לאסור מדינא. ולא משום שאיכא בזה חשש דמיון לשמוח ביום איד של ע"ז כנוכרים, שהרי אין יום זה איד שבדו הכומרים, אלא מעצמן עשו שמחה ביום זה. ואף שאז אולי היו הנוכרים שעשו זה עובדי ע"ז, ונתנו שם בדבריהם דברי שבח להע"ז, אינו שייך זה לשנים אחרונות, שאחרים התחילו ג"כ לקבוע סעודות ביום זה, שהם לא שייכי לאיזו ע"ז. וכי כל אדם אף של נוכרים עושה דווקא שמחות לע"ז, וגם הרי בזה"ז רוב שמחות וסעודות שלהם אינם לע"ז. וגם דאין מקריבין קרבנות, וליכא שום תקרובת לע"ז, כמפורש בתוס' ריש ע"ז ד"ה אסור, אף בימי האיד שלהם. ואין דברי התיפלה שאומרים בסעודתן, אוסר מלאכול מצד איסור ע"ז, אף בנוכרים שעושים זה לכבוד אמונתם. אלא שמה שאסור לעשות שמחה לכבוד יום זה הוא מדין ובחוקותיהם לא תלכו, אף שאין זה חוק לע"ז, אלא חוק הבל ושטות בעלמא. כדאיתא שאיכא איסור כזה בתוס' ע"ז דף י"א ע"א ד"ה ואי, בסופו.

שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן כ

Rav Moshe writes that celebrating Thanksgiving is prohibited, not because of idolatry, but because of Chukat HaGoy

19. ד. אם אסור מצד בחוקותיהם לא תלכו, להשתתף בסעודת יום ההודייה שעושים בארצות הברית
ובדבר השתתפות במי שמחשיבים יום ההודייה (טיינקסגיווינג) כעין חג לעשות בו סעודה. הנה לכאורה מכיוון שבספרי דתם לא הוזכר יום זה לחג, וגם לא שיתחייבו בסעודה, וכיוון שהוא יום זכר לאנשי המדינה, שהוא ג"כ שמח בהמדינה שבא לגור לכאן עתה או מכבר, לא מצינו בזה איסור לאו בעשיית שמחה בסעודה, ולא באכילת תרנגול הודו (אינדיק) ..... אבל ודאי אסור לקבוע זה לחובה ולמצווה, אלא לשמחת הרשות עתה. ובאופן זה בלא קביעות חובה ומצווה יוכל גם לשנה האחרת ג"כ לשמוח ולעשות בו סעודה (ועי' עוד בזה להלן סימן י"ב).

שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ז סימן יא

But in this teshuva he writes that celebrating Thanksgiving is permitted as long as it is not accepted as a fixed obligation.

Rav Moshe later clarified in a third teshuva (Vol 8 Y.D. 12) that he meant the following. He is not sure whether there is sufficient logic to explain eating turkey on Thanksgiving so that may be prohibited as Chukat HaGoy. He will not definitively state that it is prohibited to celebrate Thanksgiving occasionally. But to make it a fixed celebration is certainly prohibited.

24. Some poskim had no problem with Thanksgiving but were not prepared to eat turkey due to the lack of mesorah.